

Müşahibimiz Macarıstan-da təhsil alan həmyerli-miz Türkan Yarıyevadır. 1996-cı ildə anadan olub. Deyir ki, uşaqlıqdan çalışqanlığı ilə həmyaşıdlarından seçilib.

Olimpiadalarda iştirak edən, aktiv şagird olub: "Hər zaman texniki fənlərə daha çox marağım olub. Ən sevdiyim fənlər riyaziyyat, kimya, fizika idi. Qəbul imtahanlarında riyaziyyat sevgim qalib gəldi və ikinci ixtisas qrupu üzrə imtahan verdim. Bakalavr təhsilimi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin maliyyə fakültəsi üzrə aldım. SABAH qruplarında oxuyurdum və SABAH-ın ilk maliyyə məzunlarındanam. Magistr təhsilimi isə Təhsil Nazirliyinin xaricdə təhsil proqramı çərçivəsində Macarıstanda Szent Istvan Universitetində davam etdirdim".

"ÇÜNKİ BİZİM MƏQSƏDİMİZ VAR İDİ"

Türkan deyir ki, onu xaricdə təhsil almağa SABAH qruplarındakı müəllimləri ruhlandırır: "Məktəbdə təhsil alarkən xaricdə oxuyacağımı düşünmürdüm. Bakalavr təhsilindən sonra qrup yoldaşlarımızla xaricdə təhsil almağa qərar verdik. Müəllimlərimizin əksəriyyəti cavan kadrlar idi. Onların məsləhətləri bu idi ki, əgər siz magistratura təhsili almaq istəyirsinizsə, mütləq xarici təhsili üstün tutun. Çünki onlar da xaricdə təhsil alan müəllimlər idi və təcrübələri çox idi. Aramızda 4-5 yaş fərq olmasına baxmayaraq, istər öz işləri, istərsə də savadları ilə doğrudan da örnək olacaq müəllimlər idilər. Bunlar mənə motivasiya verirdi. Mən də ikinci kursdan başlayaraq dil kurslarına gərdim. Dərslərimizdə də daim ballarımızı yüksək tutmağa çalışırdıq. Çünki bizim məqsədimiz var idi".

"ATAM SEVİNCİNDƏN SÜKANI NECƏ TUTACAĞINI BİLMİRDİ"

Türkan artıq 2-ci kursdan işləməyə başlayıb. Deyir ki, əslində, maaşı və karyerası xaricə getməyə bəs eləməyə belə, qənaətbəxş olub. Amma iş onu məqsədindən yayınırı bilməyib: "Qrupumuzda işləyən tək mən deyildim. Qrup yoldaşlarımızın əksəriyyəti həm oxuyub, həm işləyirdi. Bu iş isə mənə həvəsləndirmək əvəzinə, əks təsir göstərdi. Fikirleşdim ki, xaricdə təhsil alıb gəlsəm, daha yaxşı işdə işləyəyəm. Əslində, belə də oldu. Macarıstanda universitetə qəbul olduğumu eşidəndə, atamla məşində idik, atam sevincindən sükanı necə tutacağını bilmirdi (gülür - A.Ə). İnsanın ailəsi ona dəstək olduqdan sonra bütün qapılar üzünə açıq olur".

"VALİDEYNLƏRİMƏ "ŞİR ÜRƏYİ YEYƏNLƏR" KİMİ BAXIRDILAR"

Türkan əvvəlcə, ailəsinin ona xaricdə təhsil almağa icazə verməyəcəyini düşünüb. Nəsilə, kökdə xaricdə təhsil alan olmadığı üçün bu arzu əvvəlcə onun üçün imkansız görünüb: "Birinci kursda oxuyanda, bu fikir mənə uzaq gəlirdi. Əmin idim ki, ailəm "yox" deyəcək. Düşünürdüm ki, atam,

qardaşım nə deyər? Bizim nəsil çox böyük nəsilədir və xaricdə gedib təhsil alan kimse yox idi ki, nümunə kimi göstərim. Universiteti bitirəndə, hamı sual verirdi ki, magistratura sənədlərini verəcəksən? Həmişə cavab verirdim ki, mən magistr təhsilimi xaricdə alacağam. Bunu atamın da, qardaşımın da yanında deyirdim. Heç vaxt mənə "yox" demirdilər və həmişə də kurslara getməyime pul verirdilər. Amma "get" də demirdilər. IELTS imtahanlarına hazırlaşırıdım. İşə qəbul olunmadığımda kömək oldu. Atam o imtahanlara da hazırlaşmağıma icazə verirdi. Atam fikirleşirdi ki, xaricə qoymasam da, oxusun da. Oxumağın pis heç nəyi yoxdur, başını başqa şeylərlə qatmaqdan, dərsləri ilə məşğul olsun. Yenə də heç kim düşünmürdü ki, mən xaricdə qəbul oluna bilərəm. Ehtimalları çox az idi. Onlardan heç vaxt "hə" cavabını gözləmədim. Çox qəribə oldu. Sənədlərimi verib gəldim və ailəmi məlumatlandırdım. Dedilər ki, heç nə olmaz, yaxşı etmişən. Sonra müsahibəyə gəldim, gəlib dedim ki, müsahibəyə də gəldim. Dedilər ki,

"O TƏYYARƏDƏ HƏM SEVINCLİ OLURSAN, HƏM DƏ KƏDƏRLİ..."

Türkanın sözlərinə görə, ailəsindən heç vaxt ayrılmadığı üçün bir müddət xaricdə çətinlik çəkib: "Məncə, bu hiss bütün tələbələrə var. Adam həmin ana kimi çalışır, düşünür ki, oraya böyük bir sevinc hissi ilə gedəcək. Amma sən ailəndən heç vaxt o qədər uzun müddətli ayrılmamısan, aeroporta gedəndə insanın qəlbində çox qəribə bir işinə çökme hissi olur. O təyyarədə həm sevincli olursan, həm də kədərli. Təyyarədən düşəndə

"Bakıdan gələn hər kəs mütləq dolma və paxlava gətirir"

Türkan Yarıyeva: İnsan öz ailəsindən dəstək gördükdə, bütün qapılar üzünə açıq olur

yaxşı etmişən. Sonra müsahibələrdən keçmişdim, amma universitetlərdən qəbul cavabını almamışdım, onda mənə dedilər ki, getməyine razı deyilik. "Necə olacaq" deyər narahatlıqları var idi. Universitetə qəbul oldum, həmin müddət Macarıstanın Azərbaycanda ki səfirliyi işləmədi. O vaxt mən çox pis oldum ki, hamı qəbul oldu, dostlarım gədir, mən isə gedə bilmərəm. Atam gördü ki, çox pis olmuşam, mənəmlə Gürcüstana getdi. O vaxt turizm mövsümü olduğundan, Gürcüstana da bilet tapmaq olmurdu. Qatarla Gürcüstana gətdik. Oradan atam vizamı aldı. Geri, Bakıya qayıtdıq. Bizə əməlli-başlı yollarda süründürmüşdülər. O vaxt gördüm ki, ailə dəstəyi başqadır. Ailəmin dəstəyi olmasaydı, mən bu işin öhdəsindən gələ bilməzdim. Çünki nəslimizdə hələ bunu qavramamışdılar. Dayıma, bibimə deyəndə ki xaricə oxumağa gedirəm, deyirdilər ki, qız uşağının xaricə gedib orada iki il qalmağı düzgün deyil. Valideynlərimə "şir ürəyi yeyənlər" kimi baxırdılar. Evimiz daim qonaq-qaralı olurdu. Bir dəfə evimizdə yığınaq idi. Mən də o vaxta kimi heç kime açıqlamamışdım ki, gədirəm. Orda dedim ki, mən qəbul olmuşam, oxumağa gedirəm. Böyük dayım dedi ki, qızım, aslanın erkəyi-dişisi olmaz. Get, Allah yolunu açıq eləsin, alnıaçıq, üzünə qayıt gəl, bu birilərə də yol aç. O söz mənə ailəmə motivasiya oldu. Atam da, anam da, qardaşım da həmişə deyirdilər ki, biz sənə güvənirik. İnsan ağıllı olduqdan sonra öhdəsindən gəlməyəcəyi heç nə yoxdur".

özümə dedim ki, istədiyim bu idi. Daim ailə nəzarətində olan adam sanki birdən-birə güclənməyə başlayır. Elə bil bu hiss sənə hava limanında düşdüyün yerdən başlayır. Artıq hər şeyə fikir verməyə başlayırsan. Fikirleşirsən ki, bura mənə udmasın, mən buranı udum, istədiyimi əldə edim və uğurlu olum. Beynində ancaq arzular, gələcəklə bağlı planlar yaranır. Hətta həmin gün artıq sabah nə edəcəyini düşünməyə başlayırsan. Səni əsas düşündürən özünə əhatə yığmaq, insanlarla necə yola getmək kimi fikirlərdir. Ora gedəndə kimi şəkillərə baxırsan, amma ora çatdıqdan sonra ətraf mühit insanı daha çox maraqlandırır. Getdiyim gün qrup yoldaşlarımla görüşümüz oldu. Çox xoşuma gəldi. Hər şey gözlədiyim kimi idi. Biz bir-birimizə elə baxırdıq ki, iki il ərzində burada bizdən başqa kimsə olmayacaq. Ancaq biz olacağıq və bir-birimizə dəstək olacağıq. Belə bir ab-hava var idi və bu mənə çox xoşuma gəlmişdi. Bütün uşaqlar yataqxanada qalırdı. Yataqxana dörd mərtəbəlidir, elə bil evimizdi, hamı bir-birinin otağına girib-çıxır. İlk təəssüratım çox yaxşı oldu. Öz-özümə "nə yaxşı ki, gəlmişəm" demişdim. Ən pis şey tək olmaqdır. Tək olmadığımı bilirsənsə, onda hər şey daha rahat olur".

"ORADA SƏRBƏSTLİYİ, SÖZÜMÜ DEYƏ BİLMƏYİ ÖYRƏNDİM"

Macarıstanda təhsilin vəziyyətinə gəldikdə isə, həmsöhbətimiz deyir ki, təhsillə təcrübənin paralel olması ona öyrənmək üçün daha geniş imkanlar verir: "Onlar təcrübəni təhsilə uyğunlaşdırıb bilən insanlardır. Oxuduğun kitabların nağılı olduğunu hiss etmirsən. Oxuduğunu həmin yerdə çalışsan əməkdaşlar əyani izah edirlər. Müəllimləri çox sərbəstdirlər.

Aygün ƏZİZ

Nə qədər çalışsaq da, bizim təhsil sistemində bunu alırdı bilmirik. Təkcə universitetlərdən deyil, orta məktəblərdən başlayaraq lazımdır ki, uşaqlar da bir az sərbəst olsunlar. Əgər sən orta məktəbdə müəllimindən çox qorxmusansa, universitetdə müəllimin nə qədər mülayim olsa da, ondan müəyyən qədər çəkinirsən. Bu həm də bir az mədəni dəyərlərdən də gələn məqamdır. Oradakı uşaqlarda həddən artıq sərbəstlik var idi, yaxşı mənada müəllimin üzünə nə lazımdısa, deyər bilirdilər. Məsələn, "mən filan şeyi bəyənmədim, bu dərsdə filan şey yox" idi. Bunun da qarşılığında müəllimindən sərt reaksiya görmürdülər. Hiss edirdin ki, müəllim dərsi motivasiya edən nələrsə axtarıb tapırdı və gələn dərsə kimi artıq bu problem olmurdu. Mənim bakalavrda müəllimlərimlə heç vaxt problemim olmayıb. Sadəcə, biz tələbə olaraq müəllimlərimizdən çəkinirdik. İçimizdə bir çəkinmə hissi var idi ki, o, xaricdə itdi. Orada sərbəstliyi, sözümü deyə bilməyi, auditoriyada öz sözünü insanlara qəbul etdirməyi öyrəndim".

Türkan "xaricdə olarkən daha çox çox nə üçün darıxırsan" sualımıza belə cavab verdi: "Dolma üçün darıxdım. Çünki orada üzüm yarpağı və qoyun eti tapmaq çətindir. Bakıdan gələn hər kəs mütləq dolma və paxlava ilə gəlir. Həmin gün qonaqlıq olur, bütün dostlar yığışib bayram edirik".